

Lüganuse Kool.

Haridus- ja Teadusministeerium

Tiina Urban
Vallasekretär

Foto on illustratiivne.

Arutelud toimuvad 04.04 kell 18 Maidla rahvamajas (Maidla tee 56, Savala küla), 05.04 kell 12 Kiviõli kunstide koolis (Vabaduse pst 6, Kiviõli linn) ja 05.04 kell 15 Lügenuse rahvamajas (Lügenuse tee 25, Lügenuse alevik). Kiviõli kunstide koolis toimuval arutelul on võimalik osaleda ka läbi veebikeskkonna. Link osalemiseks lisatakse valla veebilehele <https://www.lyganuse.ee/uue-uldplancieringu-koostamine> hiljemalt päev enne arutelu toimumist.

TUNNUSTUS

Lüganuse Vallavalikokogu otsusega omistati 26. jaanuaril Vija-Anni ja Nappale Lüganuse valla aukodaniku nimetus. Vija-Annija on olnud Kiviõli kunstide kooli kauaaegne õpetaja, töötanud Kiviõli venna koolis muusikaõpetajana ning juhatanud Lüganuse segakoori. Tema panus kohalikku kultuuri- ja haridusellu on olnud märkimisväärt. Vija-Annija Nappa tähistas tänavu 80. aasta juubelit. EV105 piduliku kontsert-aktusel Kiviõli rahvamajas anti Vija-Annijale üle aukodaniku tunnistust ja vapimärk.

Vija-Anniija Nappa koos lapselapsega. Foto: Viivian Päl

Fermi Energia kohtumine Maidlas

Eestisse väikese moodulreaktoriga tuumajaama planeeriva Fermi Energia infopäevale Maidla rahvamaja kogunes omajagu huvilisi. Kohtumisel anti muuhulgas ülevaade tuumajaama võimalike asukohtade piirangutest, käimas olevatest uuringutest, tehnoloogia valikust ning elanike meelsuse küsitluse tulemustest.

Tuumaenergia kasutuselevõtt ei toimu üleöö. Sellele eelneb pikk ettevalmistusperiood, mille käigus tuleb teha kindlaks, kas tuumaenergia näol on tegemist Eestile sobiliku valikuga, kas jaama ehituseks leidub sobivat asukohta ning kas ehitus ja hilisem käitamine on teostatav ja jõukohane. Samuti tuleb läbi analüüsida kõik võimalikud kaasuvad mõjud – keskkonnale, majandusele, välissuhetele, kohalike arengule, teaduskeskustele ja mõelda läbi jäätmekäitluskava.

Otsuse, kas Eestis võetakse kasutusele tuumaenergia, teeb riigikogu eeldatavasti 2024. aasta alguses. Selleks, et riik saaks teha teadliku ja teadmiste põhineva põhimõttelise otsuse tuumaenergia kasutamiseks või sellest loobumiseks, tuleb valikud ja nende mõjud selgeks teha. Eestis tegutseb juba üle pooleteise aasta tuumaenergia töörühm, kes analüüsib kõiki ÜRO Rahvusvahelise Aatomenergiaagentuuri (IAEA) poolt ette nähtud tuumaenergia kasutuselevõtu aspekte. Samal ajal jätkab Fermi Energia ühes maailma parimate tuumaenergia tundjatega eeltööd ja põhjalikke uuringuid Eestisse väikereaktori rajamiseks.

KUHU TUUMAJAAMA EHITADA?

Lõpliku otsuse, kuhu on kõige parem väikest tuumajaama rajada, langetab riik, mille tuumaenergia töörühmas hetkel võimalikke asukohti uuritakse. Paralleelselt teeb oma uuringuid ka Fermi Energia.

Tuumajaama võimaliku asukoha valikul tuleb hinnata kõiki faktoreid tervikuna, et oleks võimalik tagada nii jaama ohutus kui ka minimaalne mõju ümbritsevale nii inimestele kui looduskeskonnale.

Fermi Energia on põhjalikult uurinud võimalikke asukohti ning kaardistanud eeluuringu põhjal Eestis sobivaimad asukohad väikese moodulreaktoriga jaamale. Uuringu tulemusel asuvad potentsiaalseimad paigad Põhja-Eestis Viru-Nigula vallas Letipea poolsaarel ning Lügänu vallas Aa

ja Aidu piirkondades. „Seejuures on oluline märkida, et jaama asukohavalik tehakse riikliku eriplaneeringu protsessi käigus ja seda valikut ei saa teha Fermi Energia arendajana,“ täpsustas ettevõtte keskkonnajuht Diana Revjako.

KESKKONNAMÕJUD ON SARNASED TEISTE TÖÖSTUSOBJEKTIDEGA

Igasuguse inimtegevusega kaasneb ümbritsevale mingi mõju, nii ka tuumajaamade puhul. Tuumajaam ei tooda oma töö käigus süsihappegaasi ega muid kasvuhoonegaase. Samuti ei kaasne tuumajaama tööga mingit haisu, suitsu ega tolmu ning ei toimu suurte masside liigutamist, nagu seda on täna põlevkivitööstuses. „Peamiseks keskkonnamõjuks on soojenenud jahutusvesi. Jahutusvee puhul on võimalikud kaks erinevat lahendust: otsejahutuse puhul suunatakse veekogust võetud vesi tagasi loodusesse umbes 10 kraadi soojemana, kuid kondensatsioonjahutuse puhul veekogusse jahutusvett suurtes kogustes tagasi ei suunata – põhiliselt eraldub siis vesi veeauruna õhku ja veevõtu suurus on samas suurusjärgus, kui ära aurustub. Jahutusvesi ega aur ei ole radioaktiivne või muul moel keskkonnale või tervisele kahjulik,“ selgitas keskkonnajuht.

Fermi Energia on kaardistanud kolmes võimalikus asukohas olevad piirangud, sealhulgas looduskaitsealad ja eramaad ning jätkab erinevate keskkonnamõjude hindamise uuringutega. „Aidu karjääris on hetkel töös jahutusvee saadavuse analüüs, mille käigus hindame nii koostõju kui ka mõju Purtsse jõele. Nende uuringute tulemusel selgub, kas Aidu karjäär on ühe võimaliku asukohana üldse sobiv ja milliste meetmetega on võimalik tagada piisav jahutusvee hulk, et mitte halvendada Purtsse jõe olukorda,“ selgitas Revjako.

TEHNOLOOGIA ON OHUTU, KAASAEGNE JA LÄBIPROOVITUD

Eestisse sobivaima tehnoloogia leidmiseks uuris Fermi Energia lähemalt tehnoloogiasid, mille realiseerumine on tõenäolisem ning mis sobivad Eestile tõenäoliselt kõige paremini. „Oleme uuringute ja tehnoloogiaga põhjaliku tutvumise põhjal valinud Eestile sobivaimaks USA-Jaapani ühisettevõtte GE Hitachi moodulreaktori BWRX-300, mille esmaehitus läheb käima Kanadas,“

rääkis Fermi Energia tehnoloogiajuht Marti Jeltsov.

„BWRX-300 on oma tööpõhimõttelt keevaveereaktor, mida kasutavad ja tunnevad hästi paljud Euroopa riigid, sealhulgas Soome ja Rootsi. Maailmas on arenduses kümneid uusi väikeseid moodulreaktoreid – igaüks neist kuidagi erinev. Eesti ei saa olla oma esimese tuumajaamaga liiga julge katsetaja ja seepärast ei plaani me chitada esimest omataolist, vaid tuginema jooksvalt Kanada kogemusele,“ selgitas Jeltsov tehnoloogia valiku tagamaid.

POOLED ELANIKUD TOETAVAD VÄIKESE TUUMAJAAMA RAJAMIST KODUVALDA

Jaauanuaris viis Norstat esmakordselt läbi Fermi Energia tellitud avaliku arvamuse uuringud tuumajaama rajamiseks potentsiaalsetes kohtades Lääne-Virumaal Viru-Nigula vallas ja Ida-Virumaal Lügänu vallas. Ükselt-ükselt küsitlusest selgus, et ca 50% nende valdade elanikest pooldavad või pigem pooldavad uue põlvkonna väikese tuumajaama rajamist oma koduvalda ning ca 32% on vastu või pigem vastu. Seejuures on kummagi valla toetusprotsendid üsna sarnased.

„Suhtlus ja kohalike elanike kaasamine on meie jaoks äärmiselt oluline ning seepärast jätkame kvartaalsete infotundidega mõlemas vallas, vastame tekkinud küsimustele ja anname ülevaate vahepeal tehtust. Samuti soovime kohaliku omavalitsuse abiga kaardistada jaama vahetusse lähedusse jäävate kruntide omanike ootused, et mõista paremini inimeste vajadusi ja nendega võimalusel arvestada. Inimeste nõusoleku saamiseks palume valdade abi, kes pöörduvad kruntide omanike poole, et küsida nende nõusolekut oma kontaktandmete edastamiseks Fermi Energiale. Seejärel saame nõusoleku andnud inimestega kohtumisi hakata kokku leppima.“ kinnitas Revjako.

Ootame kõiki huvilisi tuumaenergiat ja Fermi projekti üldiselt tutvustavale infopäevale 3. aprillil Kiviõli I keskkoolis. Infotund toimub eesti keeles kell 17.00 ja vene keeles kell 18.30.

Liis Krigul
Virumaa teavitajuht

Foto: Liis Krigul

TUUMAENERGIA ARENDAMISE INFOTUND

Toimumise aeg
3. aprill kell 17:00
Kiviõli I keskkool
Viru 14, Kiviõli

Fermi Energia annab ülevaate:

- tehnoloogia valik;
- GIS rakenduse kaardi piirangud;
- uurimistööde vahearuanne;
- Lügänu ja Viru-Nigula valla elanike meelsuse küsitluse tulemused.

Lisainfo:
Fermi Energia esindaja
Liis Krigul, +372 56257897
liis.krigul@fermi.ee

FERMI.

Lügänu valda kavandatava Viru Keemia Grupp AS biotoodete tootmiskompleksi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande avalik väljapanek ja arutelud

Lügänu vallavalitsus korraldab eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) I etapi aruande avaliku väljapaneku 5.04.-4.05.2023.

Materjaliga saab tutvuda Lügänu vallavalitsuses tööaegadel ning elektrooniliselt valla veebilehel alates 5. aprillist 2023 ja eriplaneeringu portaalis <https://hendrikson.ee/maps/BTT-EP/>

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada oma arvamust. Arvamused palume saata Lügänu vallavalitsusele elektrooniliselt aadressile valitsus@lyganuse.ee või postiaadressile Keskpuiestee 20 Kiviõli 43199 Lügänu vald Ida-Viru maakond.

Avaliku väljapaneku tulemusi tutvustavad avalikud arutelud toimuvad 6. juunil 2023 järgmiselt: Aa mõisas (Aa küla) algusega kell 11.00 ja Kohtla-Järve kultuurikeskuses (Keskallee 36, Kohtla-Järve linn) algusega kell 14.00 ja Kiviõli rahvamajas (Rahvamaja 2, Kiviõli linn) algusega kell 17.00.

Avalikul arutelul tutvustab Lügänu vallavalitsus avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja oma seisukohti nende kohta ning vastab muudele teemat käsitlevatele küsimustele.

Eriplaneeringu koostamise eesmärk on kaaluda biotoodete tootmiskompleksi (edaspidi BTT) rajamise võimalikkust, leida võimalusel selleks sobivaim asukoht ning koostada selle rajamiseks detailne lahendus. Eriplaneeringu määratletud ala hõlmab 159,5 km² suuruse osa Lügänu valla territooriumist. Eriplaneeringu ala

paikneb valla kirdeosas ja piirneb otseselt Kohtla-Järve linna ning Toila ja Alutaguse valdadega.

BTT-s hakkaks toormena tootma lahustuvat ja tavalist tselluloosi, rohelist energiat ja bioväetisi. Lõpptoodanguna pakendi-, hügieeni-, trüki- ja eriotstarbega paberitoodete tooraine kõrval arendatakse tekstiilitööstusele erinevate kangaste toorainet näiteks viskooskanga tootmiseks. Lisaks avab biotoodete kompleksi väljaarendamine võimaluse laiendada tootespektrit mitmekümne komponendini – vedelkütustest plastifikaatoriteni.

BTT-le sobivaima asukoha leidmiseks viidi läbi asukoha eelvalik ja KSH. Asukoha eelvaliku tegemisel kaaluti kahte võimalikku asukohta, mille tulemusena selgus BTT sobivaim asukoht.

Tootmiseks vajaliku toorveena kavandatakse kasutada kaevandustest väljapumbatavat vett, väljastatud ei ole ka merevee kasutus. Tootmise käigus tekkiva reovee töötlemiseks rajatakse vastav puhasti, puhastatud vesi suunatakse Soome lahte. Puhastatud heitvee trassi osas on mereni jõudmiseks välja pakutud erinevad variandid, lõplik otsus puhastatud heitvee trassi asukoha osas selgub eriplaneeringu detailse lahenduse käigus.

Peamiseks juurdepääsuteeks on kavandatud Aa-Kohtla tee, mille kaudu on otseühendus Tallinn – Narva maanteega.

KSH I etapi hindamise tulemusena ei ilmnenud piiriülese mõju esinemist, samuti ei tuvastatud BTT ja võimalike trasside asukohavalikuga seoses olulist ebasoosivat keskkonnamõju.

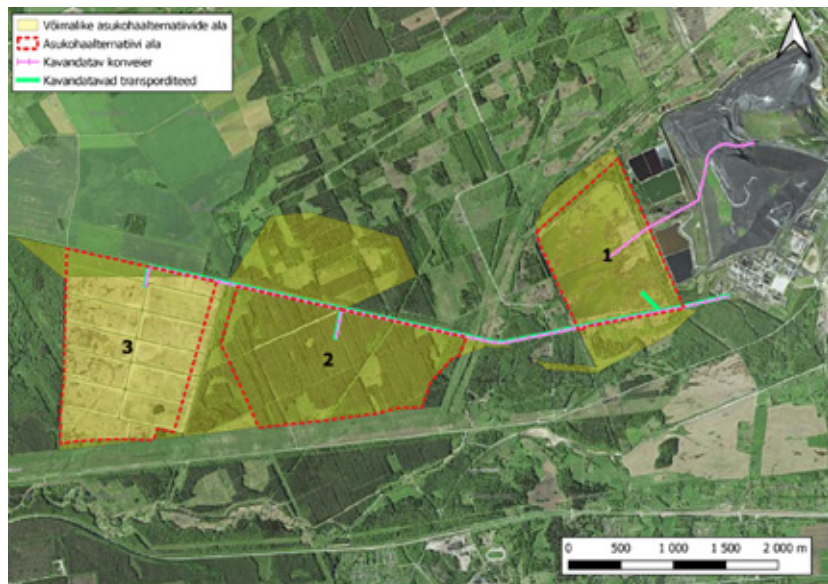
Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande avalikustamine

Viru Keemia Grupp AS (VKG AS) tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) I etapi aruande avalik väljapanek toimub 10.04-09.05.2023 Lügänu Vallavalitsuses (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn), valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/vkg-toostusjaatmete-prugila> ja eriplaneeringu kodulehel <https://arcg.is/zSnD5>. Arvamusi ootame kuni 09.05.2023 e-posti aadressile valitsus@lyganuse.ee või kirjalikult Lügänu Vallavalitsusse (Kiviõli linn, Keskpuiestee 20, 43199). Avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimuvad 05.06.2023 kell 15.00 Kiviõli Linnaraamatukogus (Viru tn 7, Kiviõli linn) ja kell 17.30 Lügänu Rahvamajas (Lügänu tee 25, Lügänu alevik).

VKG AS tööstusjäätmete prügila KOV EP ja KSH koostamine algatati Lügänu Vallavalikogus 29.10.2020 otsusega nr 289 „Viru Keemia Grupi tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. EP koostamise eesmärk on viia läbi tööstusjäätmete prügila parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja prügila rajamise detailne lahendus.

Prügilas toimub tööstusjäätmete (sh jäätmeseaduse § 34 lg 4 tähenduses ohtlike jäätmete) ladestamine. Prügila rajamise ehitustöödest ja prügila kasutamisest tulenev mõju on seotud maastiku, maakasutuse, taimestiku ja loomastiku ning inimeste heaolu ja tervise (eelkõige õhukvaliteedi kaudu).

EP asukoha eelvaliku lähteseisukoh-

Asukohaalternatiivide alad koos eeldatava juurdepääsutee ja konveieri trassiga (aluskaart: Maa-amet).

tade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamisel määratleti esmase kaardialalüüsi ja täiendavate tegurite põhjal prügila võimalike asukohaalternatiivide ala. Prügila asukoha eelvaliku etapis täpsustati prügila jaoks vajalikku mahtu ja pindala lähtuvalt keskkonnaministri 29.04.2004 määruse nr 38 tingimustest ja VKG AS vajadustest. Asukoha eelvalikul tuleb arvestada, et ala pindala peab nõlvusega 1:3 ladestamise korral võimaldama 63 miljonit m³ (100 miljonit tonni) mahuga prügila rajamise.

Eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja KSH I etapi aruande koostamisel määratleti võimalike asukohaalternatiivide alal kolm asukohaalternatiivi (vt joonis). Al-

ternatiivi 1 ala pindala on ca 130 ha (ei ole ette nähtud sademevee kogumisasemini rajamist, kuna on võimalik kasutada Kohtla-Järve linna territooriumile jääval Keemia vkt 2e katastriüksusel (kü tunnus 32215:001:0058) paiknevat olemasolevat kogumisasemini), alternatiivi 2 ala pindala ca 206 ha ja alternatiivi 3 ala pindala ca 210 ha. Planeeringuala koosseisu kuulub ka taristu rajamiseks vajalik ala.

Alternatiivide võrdlusanalüüsil osutus sobivaimaks alternatiiv nr 1, mille ala hõlmab peaaegu täielikult riigiomandis oleva Tuhavälja katastriüksuse (kü tunnus 43701:003:0127) ja osaliselt Kohtla metskond 3 katastriüksuse (kü tunnus 43701:003:0320).

Lüganuse Vallavolikogu esimees Dmitri Dmitrijev võtab vallakodanikke vastu reedel, 14. aprillil 2023 kella 12.00-15.00 Lüganuse vallamaja saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli).

Avalike ürituste korraldamise riskipõhine koostöömudel

Selleks, et iga Lüganuse valla elanik saaks end oma kodukandis turvaliselt tunda ka siis, kui kodukohas on toimumas mõni avalik üritus on politsei- ja piirivalveamet ja kohalik omavalitsus kokku leppinud valmisoleku üleminekuks avalike ürituste riskipõhisele koostöömudelile.

Avalike ürituste turvalisuse tagamisel on politsei- ja piirivalveametil ja Lüganuse vallal olnud väga hea koostöö. Seda koostööd on toetanud ka korrakaitseasutus, kus on kokku lepitud, et omavalitsused teavitavad politseid kõigist avalikest üritustest.

Avalike ürituste riskipõhine koostöömudel tähendab seda, et edaspidi hindab avaliku ürituse korraldaja enne vallavalitsusele ürituse korraldamise loa taotluse esitamist, kas ürituse korraldamise käigus on täidetud vähemalt üks järgnevatest kriteeriumitest:

- Ürituse tõttu vajab liiklus ümber korraldamist
- Üritusel müüakse alkoholi
- Üritus lõpeb õõrahu ajal
- Üritus on suunatud alaealistele
- Ürituse toimumispaika koguneb märkimisäärselt rohkem inimesi kui igapäevaselt (nt vallapäev, Kiviõli linna päev, jaanipäev, suvelõpupidu jms)
- Mitu üritust toimuvad samal ajal ja lähestikku
- Üritus toimub mitme omavalitsuse territooriumil
- Üritus on seotud riikliku või rahvusliku sümbolväärtusega.

Juhul, kui on vähemalt üks nendest kriteeriumitest täidetud, kooskõlastab vallavalitsus enne loa väljastamist ürituse toimumise politsei- ja piirivalveametiga. Kooskõlastusprotsess toimub küll mõistliku aja jooksul, aga ürituse korraldajal tuleb taotluse esitamisel arvestada piisava ajavaruga, et vallavalitsus saaks vajalikud kooskõlastused ja jõuaks loa väljastada enne ürituse toimumist.

Tuleohutusega seotud kriteeriumid on küll tuleohutuse seaduses kirjas, aga selleks, et hõlbustada vallavalitsusel ürituse kooskõlastamist päästeametiga, tuleks avaliku ürituse korraldajal aegsasti anda loa taotlemisel teada, kas üritusel on planeeritud tuleohutlikul ajal/ tuleohualal teha küttekoldevälist tuld ja/ või kasutada grilliseadmeid. Samuti tuleks hinnata, kas üritus toimub selleks mitte ettenähtud hoones (ehitises, alal) ja kas üritusel planeeritav osalejate arv on suurem kui ehitise määratletud kasutajate arv.

Tiina Urban
vallasekretär
Refereeritud politsei- ja piirivalveameti 13.02.2023
kirjast Eesti kohalikele omavalitsustele

Aidu taastuvenergiapargi detailplaneeringu eskiisi ja selle keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruande eelnõu avalikustamine

Aidu taastuvenergiapargi detailplaneeringu (DP) eskiisi ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalik väljapanek toimub 20.03-20.04.2023 Lüganuse vallavalitsuses (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn) ja valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>. Avalik arutelu toimub 04.05 kell 15 Kiviõli kunstide koolis (Vabaduse pst 6, Kiviõli linn).

Planeering algatati Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 korraldusega nr 298. Samaaegselt algatati planeering piirneval alal Alutaguse vallas. DP viiakse läbi Lüganuse valla Aidu-Nõmme külas Kivijärve kinnistul (katastrirüksuse tunnus 43801:001:0165, pindala 223,08 ha, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%) ja Alutaguse valla Võnnu külas Aidu karjääriväli 2 kinnistul (49801:001:2000, pindala 115,78 ha, maatulundusmaa 75%, veekogude maa 25%). Algamise otsuse kohaselt on planeeringualasse hõlmatud ka Lüganuse valla Aidu külas asuv Kohtla metskond 199 (43801:001:0123, pindala 68,22 ha, maatulundusmaa 100%) kinnistu. RMK ettepanekul on tehtud planeeringu koostamise käigus ettepanek planeeringuala piiri muutmiseks Kohtla metskond 199 kinnistu osas ning planeeringuala suuruse vähendamiseks ca 312 ha-ni. Planeeringuala piiri muutmise ettepanek on kajastatud DP ja KSH materjalides.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kombineeritud taastuvenergiapargi (tuule- ja päikesenergia) rajamine. Detailplaneeringuga määratakse tuulikute ja päikesepaneelide võimalikud asukohad, elektrialajama, kaabelliinide, ühendusteede soovitatavad asukohad, ehituskruunide maksimaalsuurused ja maakasutussihotstarbed, täpsustatakse servituutide seadmise vajadus, selgitatakse täiendavad ehituslikud tingimused tuulikute, päikesepaneelide ja kommunikatsioonide rajamiseks. Lisaks selgitatakse detailplaneeringu käigus välja võimalused kavandatava energiapargi ühendamiseks üldsesse energiavõrku. Planeeringu teostamisel huvitatud isik on SA Ida-Virumaa Investeeringute Agentuur.

Vallavanem Marja-Liisa Veiseri kõne pidulikul kontsert-aktusel

AVALDATUD TÄISMAHUS.

HEA VALLARAHVAS, HEAD KÜLALISED

Head Eesti Vabariigi 105. aasta-päeva. Kogu Eestimaa on täna sinimust-valges pidurüüs. Ka meie oleme seda tähtsat päeva väärikalt tähistamas. Juba varajastel hommikutundidel heiskasime päikesetõusuga Maidla rahvamaja juures riigilipu. Peetud on jumalateenistus Lüganuse kirikus ning pärjad asetatud Vabadussõjas võidelnute mälestuseks ausamba jalamile. Täna ja tervitan teid kõiki, kes te olete meiega koos seda päeva tähistamas.

Täna on paslik meenutada meie riigi ajalugu, meie rahva võitlust vabaduse eest. 24. veebruaril 1918. aastal avaldati Manifest kõigile Eestimaa rahvastele, milles kuulutati välja sõltumatu ja demokraatlik Eesti Vabariik.

Tsiteerin lõiku 1918. aasta manifestist: „Eesti! Sa seisad lootusriikka tuleviku lävel, kus sa vabalt ja iseseisvalt oma saatust võid määrata ja juhtida! Asu ehitama oma kodu, kus kord ja õigus valitseks, et olla vääriks liikmeks kultuuraahvaste peres! Kõik kodumaa pojad ja tütre, ühinegem kui üks mees kodumaa ehitamise pühas töös! Su üle jumal valvaku ja võtku rohkest õnnista, mis ial ette võtad sa, mu kallis isamaa!“

Peagi ründas meie noort riiki aga Venemaa, puhkes Vabadussõda. 1930-ndatel rasis Eestit ka suur majanduskriis. Ligi pool sajandit kestnud Nõukogude okupatsioon, massirepressioonid – pean silmas eeskätt 1949. aasta märtsiküüditamist, ehk kogu periood kuni taasiseseisvumiseni 1991. aasta 20. augustil – on meie maad ja rahvast kõvasti räsinnud.

Ometi on see muutnud meid tugevamateks, tahtejõulisteks ning andnud enesekindluse. Tänavu möödus 103 aastat Tartu rahulepingu sõlmimisest Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel, millega toona lõpetati Vabadussõda. Tartu rahuleping on jõus tänaseni ja on Eesti riigi sünnitunnistuseks.

Kui meie rahvas oleks ühtsem ja ühtehoidvam, oleks meie riik ka tugevam ja edukam. Kuid riigi tugevus algab meist endist – väiksematest ja suurematest küladest, kogukondadest, igast inimesest. Nagu ütleb tuntud laulusalm: „Kuni su küla veel elab, elad sina ka...“. On selge, et peame jätkama oma riigi arendamist, et ka meie lastel ja lastelastel oleks siin hea elada.

Kindlasti on oluline roll põlvkondadevahelisel lõimumisel. Ei tohi unustada meie esivanemaid, enam austust ja lugupidamist väärikas eas inimeste vastu. Eakatele ei tule tagada mitte üksnes väärikas vananemine, vaid mitmekülgsed võimalused ühiskonnaelus kaasa lüüa.

Peame teadma oma juuri, jääma kindlaks oma veendumustele, kandma põlvest põlve edasi meie kombeid ja tavasid, hoidma oma keelt ja kultuuri. Vaid nii suudame tagada eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade, nagu tsiteerib EV põhiseadus.

Eesti on oma väiksusele vaatamata väga mitmekülgne ja edukas riik, mille saavutused ulatuvad majandus- ja tehnoloogiast kuni kultuuri ja looduse iluni välja. Eesti on maailmas tuntud oma digitaalse innovatsiooni ja e-riigi lahenduste poolest. Riigi- ja erasektori teenused on sageli kättesaadavad *online*’i kaudu, mis võimaldab kerge vaevaga asjaajamist kodust lahkumata. Ometi on viimased mõõdnud aastad olnud täis väljakutseid.

Oleme liikunud kriisist kriisi. Aasta tagasi Venemaa poolt alustatud verine sõda Ukraina vastu valandas energia- ja majanduskriisi. Täna seisab Eesti olukorras, kus peame vähendama energiatarbimist ning kiirkorras tegelema sellega, et oleksid tagatud energiajulgeolek ja taskukohased elektri hinnad. Just energiajulgeoleku tagamine on lähima aastakümne suurim väljakutse.

Kõrge inflatsioon ja üha kallinevad toiduhinnad olukorras, kus palgatase elukallidusega sammu pidada ei suuda, teevad inimeste toimetuleku aina keerulisemaks. Sageli oleme sundseisus, kus tuleb teha valikuid ja kaalukaid otsuseid ning need otsused ei pruugi olla kõigile meelepärased. Nende kriiside lahendamine, eelkõige pikas perspektiivis, nõuab järjekindlat tegutsemist, et meie ühiskonna vastupanuvõimet tugevdada. Kuid muret ja raskusi on kergem kanda neid jagades. Oleme

juba niivõrd karastunud, et ühiselt tuleme toime.

Lennart Meri on öelnud: „Eesti riik on kulukas ja Eesti riik on kallis. Ta on kulukas kodaniku rahakotile ja ta on kallis kodaniku südamele.“ Kas see ütlus ei taba mitte naelapea pihta?

Tänaane Lüganuse vald on arvestatava suurusega. Meil on 2 vallasist linna, 3 alevikku, 48 küla, kus kokku elab üle 8000 inimese, kõigil omad soovid ja ootused. Nii, nagu erinevad sündmused on mõjutanud kogu maailma, nii ka meie väikest Eestist. Üha enam on omavalitsused olukorras, kus finantsiline võimekus seab soovidele ja vajadustele piirid ning sunnib tegema keerukaid otsuseid.

Ikka ja jälle kuuleme sõnu kokkuvõtteid ja kulude kärpimine. Tuleb aga mees pidada, et kõik otsused tuleb vastu võtta hoolikalt kaalutledes, mitte segi ajades emotsioone, fakte ja reaalsust, et sünniks rohkem kasu ning vähem kahju. Usun, et kui me ühiselt oma koduvalla hüvanguks tegutseme, järgides oma südame-tunnustust ja kaint mõistust, siis oleme teinud kõik, mis meie võimuses. Iga omavalitsuse jaoks on inimesed hindamatu väärtusega. Natuke rohkem hoolimist, üksteisemõistmist, kannatlikust ja sallivust!

Meie vald, see on meie inimesed, sõbrad, ettevõtjad ja koostööpartnerid. Üksinda ei tee midagi! Suur tänu Teile, et olete panustanud, et olete olemas, et olete siin. Vaid üheskoos loome selle, mis meid siin vankumatult kinni hoiab. Just andmisrõõm, mitte saamahimu, on see, mis meele rõõmsaks teeb.

Täna Teid kõiki hoolivuse, nõuannete, soovitude, kaasalõõmise ja omapoolse panuse eest valla heaolu. Igatühti on siin oma roll kanda. Siiras ja südamluk tänu teile! Olge terved, olge hoitud!

Soovin teile toredat ja tujuküllast Eesti Vabariigi 105. aastapäeva!

Vabariigi aastapäeval avaldati tänu ja tunnustust

Lüganuse vallavalitsus avaldas 24. veebruaril tänu ja tunnustust neile, kelle tubli tegevus on olnud teistele eeskujuks.

Heidi Pabor – kauaaegse südamega tehtud töö ning panuse eest laste õpetamisel Maidla koolis ja külastusmäng „Unustatud mõisad“ eestvedamisel.

Velve Mäetaga-Filimonov – kauaaegse südamega tehtud töö ja panuse eest laste õpetamisel ning muusikalisel arendamisel Maidla koolis.

Anne Kalamäe ja Tõnis Rääk – silmapaistva ning pühendunud tegevuse ja panuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu edendamisel ning maarahva laada korraldamisel.

Ulvar Kullerkupp – silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel ja kultuurielu rikastamisel.

Alesja ja Alois Tammearu – vabatahtliku tegevuse eest Varinurme küla avaliku mänguväljaku hooldamisel ja korratamisel.

Ahto Paavo – Heino Lipu mälestuse hoidmise ja jäädvustamise eest.

Purtse Vabatahtlik Pääste – südamega tehtud töö ja abivalmi tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel ning valla uisuväljakute rajamisel.

Jaanus Põlder – silmapaistva kultuuri- ja huvihariduselu edendamise ning südamega tehtud töö eest.

Kaarin Aamer – silmapaistva kultuuri- ja huvihariduselu edendamise ning südamega tehtud töö eest.

Urve Eskor – kauaaegse kohaliku kultuurielu edendamise ning südamega tehtud töö eest Kiviõli linnaraamatukogus.

Junika Kolga – silmapaistva kogukondliku tegevuse eest.

Marina Tkatchenko – keelekümblusprogrammi eestvedamise ning südamega tehtud töö eest laste õpetamisel Kiviõli vene koolis.

Evi Anger – kauaaegse südamega tehtud töö ning kogukonnaelu aktiivse edendamise eest.

Imbi Vassiljeva – pikaajalise tegevuse eest Kiviõli naisseltsi eestvedamisel ja kogukonnaelu edendamisel.

Stefani Nikolajeva – silmapaistvate sportlike saavutuste eest *taekwondo*’s riiklikul ja rahvusvahelisel tasemel.

Tatjana Mannima – silmapaistvate sportlike saavutuste eest.

Marju Möru – silmapaistva loominguilise tegevuse eest.

Kiviõli linna pensionäride ühing Ajaratas MTÜ – eakate kogukonnaelu aktiivse edendamise eest.

Tulivee (Trogar OÜ) – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel ning panuse eest kogukonnaelu.

Margarita Romanova ja Erik Molotov – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest kogukonna-

elu toetamisel ning Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel.

Perekond Filippov – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest külaelu hoidmisel ja edendamisel ning panuse eest Lüganuse valla ettevõtlusesse.

Leelo ja Indrek Strauch – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel ning suurepärase koostöö eest.

Artur Põld – Aa rannas laagrikeskuse Gideon eestvedamise ja kogukonnaelu edendamise eest.

Kohvik Lorenzo – silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel ning suurepärase koostöö eest.

Tõnu Maalma – suurepärase koostöö eest Lüganuse valla jaanipäeva ürituste läbiviimisel.

Ülo Tuur – sporditegevuse propageerimise ja edendamise eest.

Shroma OÜ – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel ning ürituste korraldamise toetamisel.

Svarmil AS – silmapaistva ja pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel ning ürituste korraldamise toetamisel.

Tarvi Vihula – silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel.

Vallajuhid heiskasid riigilipu. Fotod: Viivian Päll

Sõna võtab Aivar Raudsepp Kaitseliidust

Hommikukontserdil Maidla rahvamajas.

Pidulikult aktusel Kiviõli rahvamajas. Esiplaanil volikogu esimees Dmitri Dmitrijevi ja vallavanem Marja-Liisa Veiser.

Kiviõli linna pensionäride ühingut Ajaratas tunnustati eakate kogukonna elu aktiivse edendamise eest.

Võrratu tenor German Gholami, poplaulja Karmel Üksvärav ning klaverisaatja Margus Riimaa.

Vabariigi aastapäeva tähistamine

Eesti Vabariigi 105. aastapäeva tähistamine algas Lüganuse vallas koos päikesetõusuga Maidla rahvamajas ees riigilipu heiskamise ja hünni laulmisega. Lipu heiskasid volikogu esimees Dmitri Dmitrijevi ja vallavanem Marja-Liisa Veiser. Vallavanem teritas kohalviibijaid sõnavõtuga. Rahvamajas kostitati kuumat kohvi ja

kringlitega. Muusikalist meelelahutust pakkus Fred Rõigas kontserdiga „Valgre 21. sajandil“.

Sündmused jätkusid jumalateenistusega Lüganuse kirikus, millele järgnes pärgade asetamine Lüganuse Vabadussõja ausambale. Sõna võttis volikogu esimees Dmitri Dmitrijevi.

Päeva teisel poolel jätkus aastapäeva

tähistamine piduliku kontsert-aktusega Kiviõli rahvamajas. Aastapäeva kõne pidas vallavanem Marja-Liisa Veiser ning andis üle tänukirjad inimestele, kelle tegevus möödunud aastal olid eeskujuks kõigile teistele. Vallavanem andis üle aukodaniku tunnustuse koos vapimärgiga valla aukodanikule, pikaajalisele muusikapedagoogile Vija-Annija

Nappale.

Pidupäeva kontsert-osas sai kuulata võrratu tenorit German Gholamit ja poplaulja Karmel Üksväravat, keda saatis klaveril Margus Riimaa.

Vabariigi sünnipäeval pakuti suupisteid ja torti, mille valmistajaks oli Pagarikoda OÜ. Vabariigi aastapäeva sündmused lõppesid tantsuõhtuga Sonda

kogukonnamajas. Tantsu sai keerutada Ervin Lillepea ja ansambel Kruusi muusika saatel.

Täname kõiki, kes päeva õnnestumisele kaasa aitasid ja kes tulid kohale, et koos kodumaa sünnipäeva tähistada.

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Lüganuse vald pidas vastlapäeva

Vastlapäev on meie rahvakalendris üks populaarsemaid tähtpäevi, selle peamised traditsioonid on tänapäevani püsinud. Vanad eestlased kutsusid alamsaksa keelest laenatud vastlaid hoopis pudru- või lihaheitapäevaks, sest see oli viimane võimalus köht rasvast toitu täis süüa enne, kui algas lihavõteteni kestev seitsmenädalane paast.

Teisipäeval, 21. veebruaril toimus Lüganuse valla vastlapäev. Oli imeline talveilm koos külmakraadidega. Kohale oli tulnud inimesi kogu vallast, esindatud oli ka vallavalitsus. Nagu vastlapäeval kombeks, korraldas kultuurikeskus lastele erinevaid sportlikke mänge ja võistlusi ning Suksutall OÜ sõidutas lapsi saaniga. Rõõmu pakkus lastele ka väike poni. Vastlakommete kohaselt süüdati vastlalõke, mille ümber sai end soojendada.

Vastlatoiduks on ikka olnud oa- või herneupp. Nõnda ka meil – peale liulaskmist sai süüa hernesuppi. Kuna külmakraadid olid päris krõbedad, pakuti vastlakuklite asemel maitsevaid pannkooke ning nautida sai erinevaid kuumi jooke – kohvi, teed ja mustikakisselli. Kõigil oli võimalus oma halvad mõtted kirja panna, mis kadaga ära põletati. Rõõmu ja elevust jätkus nii liulaskjatele, saaniga sõitjatele kui poni imetlejatele. Oli tore erinevaid kogukondi siduv üritus!

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Vallavanem Marja-Liisa Veiser süütab lõke. Fotod: Viivian Päll

Saanisõidu ootel.

Sportlikud mängud lastele.

Abivallavanem Max Kaur süütab kada.

Vastlapäev

Traditsiooniliseks rahvakalendri tähtpäevaks nimetatakse kindlate uskumuste, tavade, kommetega seotud eestlaste pärimuslikku tähtpäeva. Aja jooksul on muutunud nii traditsioonid kui süsteemid, aga on mõned rahvakalendri tähtpäevad, mida tähistatakse ka tänapäeval hea meelega, vastlapäev on üks neist.

Kindlasti tuleb vastlapäeval lasta liugu, süüa hernesuppi ning vastlakuklit. Vanasti tähistas vastlapäev paastu algust, sest toiduvärske oli otsakorral ja seetõttu loobuti rammusast toidust. Tänapäeval on aga mureks hoopis ülesõõmine ning vähene liikumine, seetõttu on vastlapäev hea põhjus kere liigutamiseks ning tervise toetamiseks. Eks tervis olegi meie õnne ja heaolu aluseks.

Nii kasutasime ka meie Kiviõli I keskkooli kooliperega võimalust ja korraldasime vastlapäeval korraliku talispordipäeva. Oleme õnnelikud, et meil on Kiviõli seikluskeskuses loodud suurepärased tingimused liikumiseks ja et meid võetakse seal alati lahkelt vastu. Saime vastlapäeva puhul lasta liu-

Vastlad 2023. Fotod: kooli arhiiv

gu kõige uhkemast liumäest ning lisaks tulid pikad liud ka mäesuuskadel ja lumelaudadel. Meile meeldib endiselt uskuda, et liug ennustab õnne ja edu. Meie saime lasta mitmete sadade meetrite jagu liugu ning uskumuste kohaselt on meie majja tulemas suur edu ja õnn.

Helena Paist
Huvijuht
Kiviõli I keskkool

3. klassi vastlapäeval.

Vahva veebruar

Veebruarikuus toimusid Kannikese lasteaias mitmed aktiivsed ja pidulikud üritused, tähistamaks olulist küünlakuu tähtpäevi.

Sõbrapäeval korraldasid rühmad omavahel kohtumisi nii toas kui õues. Pääsusilm, Karikakar ja Kel-luke kohtusid õues, et üheskoos osaleda sõbralikes võistlusmängudes ja maiustada muffinitega. Võilill ja Piibeleht kohtusid samuti õues, kus mängiti erinevaid liikumismänge ja joodi sooja teed. Rukkilille rühm kutsus endale saali külla „Miki ja Minni“ temaatilisele piknikule Meelespea ja Sinilille rühma. Üheskoos lauldi, tantsiti, söödi head ja paremat piknikukorvist ja vaadati ühiselt multafilmi. Sõimerühmade mängupeol olid külas kaks vahvat jänest, kes rääkisid sõprusest ja mängisid koos lastega.

Vastlapäevale eelnevalt külastasid mitmed rühmad oma väljasõidul Kukuruse Polaarmõisa vastlaprogrammi, kus sai teha erinevaid talviseid tegevusi – kelgutada, sõita Soome kelguga, mängida lustakaid mänge. Kuna sellel aastal oli vastlapäev ja vabariigi aastapäev üsna lähedikk, siis ühendasime need kaks tähtpäeva. Vastlapäeva lumest ehitamise ürituse teemaks oli „Eesti sünnipäev“. Rühmad lähenesid teemale

mitmeti, ehitades Eestile omaseid sümboleid kui ka kingitusi. Lumest valmisid Pika Hermanni torn, tasapinnaline Paks Margareeta, Eesti lipp koos numbriga 105. Kingitustena valmisid mitmed uhked tordid, lumepallisupp ning mere vaatega maal Eestile. Rühmad käisid kõiki ehitisi vaatamas ning hääletasid enda lemmiku poolt. Lemmikuks osutus Piibelehe rühma lumest maal.

Eesti 105. sünnipäeva puhul toimus Kannikese lasteaia tantsu- ja laulupeoke „Olla koos“. Osalesid meie maja neli vanemat rühma. Kõik rühmad olid eelnevalt õppinud ära pidupäevale sobiva luuletuse, laulu ja ka rahvusliku tantsu. Oma rühma kava esitati üksteisele projektori abil seinale näidatud laulukaare all. Tantsu- ja laulupeoke lõpetati ühiselt „Kaerajaani“ tantsimisega. Oli üks ütlemata uhke juubelivääriline pidu!

Veebruar oli küll lühike kuu, kuid toredaid tegemisi jagus meie majas kohe palju. Edasi vahvate tegemistega kevadesse!

Kärt Veber
õppealajuhataja

Sõimerühmade mängupidu. Fotod: LA Kannike

Vastlapäev. Maal Eestile.

Tantsu- ja laulupeoke „Olla koos“.

Fotod: KIK

Vastlapäev Tagavälja talus

2.a ja 2.b klass külastasid 22. veebruaril Tagavälja talu. Meile tutvustati seal vastlapäevakombeid. Kogu päeva oli ilus talveilm. Me sõime hernesuppi, vastlakukleid ja jõime sooja teed. Käisime väikeses laudas. Seal nägime hobuseid, kanu, suurt siga, lambaid, lambatallesid, kitsi ja lehma. Ma mängisin armsa koera Bingoga. Väga vahva oli sõita saaniga. Oli väga tore ja huvitav päev!

Tuuliki Tammeoja
2.a klass
Kiviõli I keskkool

Eesti Vabariik 105

23. veebruaril tähistasime piduliku kontsert-aktusega Eesti Vabariigi sünnipäeva. Peame pühaks seda, mis meid ühendab ja teistest maailma rahvastest eristab – meie maa ja keel, traditsioonid ja tarkused, mida oma esivanematelt pärinud oleme. Kiviõli I keskkool kannab traditsioone, meie koolis tegutseb kaks laulukoori, rahvatantsijad ning kandlemängijad, kelle etteasted olid ehteks pidupäeval.

Väärtustame esivanemate pärandit ning väärtustame inimesi. Aktusel tunnustasime õpilasi, kes osalevad võistlustel, konkursitel ning esindavad kooli. Samuti on meil tavaks tunnustada pidulikult aktusel inimest või organisatsiooni, kes on olnud koolile hea koostööpartner või tingimuste looja,

tiitliga „KIK-i Sõber“. Seekord jagasime tänu ja tunnustuse meie kooli endisele eesti keele ja kirjanduse õpetajale ning koolijuhile Anu Vaule, kes südikalt meie kooli läbi kahe kriisi juhtis ning koolipere heaolu hoidis. Anu on KIK heategija, kes pannustas omakasupüüdmatult oma aega ja head tahet kooliperele parimate tingimuste loomiseks.

Rahulik ja hoitud keskkond on väärtus. Inimesed, kes oskavad luua ja hoida head keskkonda, on väärtuseks. Eesti riigi rahu algab sellest, kui inimesed oskavad hoida ja märgata üksteist, luua ja hoida, mis püha!

Helena Paist
KIK huvijuht

Fotod: Uljam Teuli

Teistsugune emakeelepäev Maidla koolis

Sellel aastal otsustasime emakeelepäeva teha teisiti kui tavaliselt. Ettevalmistused algasid mõned nädalad enne üritust. Ideid ja tegevusi oli korraga nii palju, et need ei tahtnud kuidagi ühele päevale ära mahtuda. Nii tekkiski mõte, et jagame emakeelepäeva tegemised kolme päeva peale.

13.-15. märtsini toimus meie haridusasutuses igal päeval üks pikem tegevus, milles osalesid koolipere 5.-9. klassid. Esmaspäeval oli teemaks sõnade riimimine, sünonüümide ja antonüümide leidmine. Selles tegevuses sai iga õpilane proovida luuletaja rolli ja oma sõnavaraoskust. Järgmisel päeval oli võõrsõnade otsimise mäng, kus koolimaja peale oli peidetud 25 sõna, mis olid seotud erinevate õppeainetega. Sellesse tegevusse andsid oma panuse õpetajad, kes valisid võõrsõnu oma aine igapäevasest leksikast. Lisaks otsimisele tuli leida ka eestikeelne vaste. Ja kolmapäeval oli järg anagrammide ja vanasõnade käes. Anagrammid olid eesti keeles tunnis kasutatavate sõnade seast, näiteks sõna- või lauseliigid. Vanasõnu oli kokku 40 ning õpilased valisid mõned meelepärased vanasõnad ning tegid need tänapäevasemaks, naljakamaks. Sellest keeleväänamisest tuli põnevaid vanasõnu uues kuues.

MÕNED NÄITED:

Aasta aastale võõras. (Aastad ei ole vennad.)

Vale kaua ei jaluta. (Välel on lühikesed jalad.)

Välel on punased kõrvad. (Välel on lühikesed jalad.)

Lollim jätkab edasi. (järg- Targem annab järele.)

Sõber tuleb hädas meelde. (Sõpra tuntakse hädas.)

Kus suitsu, seal suitsetaja. (Kus suitsu, seal tuld.)

Kool õpilast ei riku, kui õpilane ei riku kooli. (Amet ei riku meest, kui mees ametit ei riku.)

Iga algus on uus raskus. (Iga algus on raske.)

Hommik on õhtust unisem. (Hommik on õhtust targem.)

Parem pakk krõpse, kui Snickers. (Parem suutäis soolast, kui maotäis magedat.)

Tühja kõhuga sööd kõike. (Tühi kõht on parim kokk.)

Õpetajad said oma hinnangu anda vaimukamatele vanasõnadele. Eriauhinna sai 9. klassi õpilane Kertu Lipp, sest tema valitud sõnad (õpetaja koostatud luuletuse lünkteksti) olid kõige silmapaistvamad.

Õpilaste tagasiside oli positiivne, mis annab mõttegevust juba järgmiseks aastaks.

Kadrin Uustallo
Maidla kooli õpetaja

Luulekevad 2023

Eesti Luuleklubide Liit ootab kõigilt luulehuvilistelt mistahes teemadel võistlusluuletusi (soovitavalt 5-6) 15. maini e-posti aadressil intuiitiv@gmail.com.

Õpilastel palun teatada ka kooli, klassi või kursuse, täiskasvanutel vanuse ja elukutse.

Kõigi vähemalt II voo jõudnutega võetakse ühendust ning paremiku luuletustest avaldatakse trüki luulevihikuna.

LVL

2. Tsirkus Kiviõli Rahvamaja, kell: 12.00

Programmis on tuled, kassid, koerad, dekoratiiv küülik!
Telle esinevad akrobaadid, voolikunstid, žonglöörid, illusionistid ja kiourid.

aprill pileti hind 10 kuni 15 € ☎: 33 57 235

Pildistamine loomadega — 5 € (oma kaameraga)

CIRKAS
DRESUOTI GYVŪNAI

SUVENYRAI, SALDI VATA, POPKORNAS, NUOTRAUKOS SU GYVŪNAIS

Maidla Kooli lasteaedade laste ja õpetajate tegemistest kirjutame nii märtsi kui aprillikuu vallalehes. Alustame Sonda laste tegemistega.

Vabariigi sünnipäeva tähistamine 21. veebruaril koos kogukonnamaja töötajatega. Laulsime, tantsisime ja tegime suu magusaks purgimagustoitudega.

Sonda lasteaia Puravikud toimetamised

Veebruar ja märts on Sonda lasteaia Puravikud olnud väga toimekad. Nendes kahe kalendrikuusse on mahtunud palju tähtpäevi, mida natukene meeles pidada või mõnda hoopis suurelt tähistada. Üheks suuremaks peoks oli meil Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine, see oli vahva pidu. Sõbrapäev ja naistepäev

möödusid meisterdades temaatilisi pilte ja kaarte. Teatrikuu raames tegime ise rühmas teatrit, lugesi palju muinasjutte ja luuletusi.

Emakeelepäev on Sonda ja õppehoone (endine Sonda koolimaja) jaoks väga tähtsal kohal. Siit on pärit ja koolidirektorina töötanud Meinhard Laks, kes oli emakeelepäevale aluse

panija. Tähtsal päeval väärtustasime emakeelt, üleval oli temaatiline näitus ja lapsed valmistasid raamatu – said ennast tunda tähtsa autorina – pidid mõtlema raamatule pealkirja ja pildima-terjali.

Sonda Puravikud

Sõbrapäevaks valmisid taaskasutusmaterjalidest õpetaja Inge Kasesalga juhendamisel vahvad hiirekaardid. Fotod: Kaie Pärtna, Hille Soomer, Ann Leon

Märts on teatrikuu, tegime ise nukuteatrit „Punamütsike“.

Emakeelepäeva (14.märts) tähistamine on meie majas tähtsal kohal. Õpetaja Inge Kasesalk pani rühma aknalauale temaatilise näituse. Koos lastega meisterdati toredad raamatukesed.

Naistepäev oli meil lilleline.

Ansambel ORTHODOX SINGER kutsub kevadkontserdile

Reedel, 31. märtsil kell 19.00 toimub Purtse kindluses tunnistatud kooriansambli Orthodox Singers kontsert sarjast „Kevad aadlilossis“.

Kaunis kevadine kava koosneb kreeka, süüria, serbia, ukraina, vanavene kaunistest kirikulauludest, mida lauldakse suure paastu ja ülestõusmispühade ajal. See on tõeline muusikaline rännak läbi erinevate maade ja ajastute, alates VI sajandist kuni nüüdisajani. Enamik kavas esindatud teostest saab väga harva kontsertettekandel kuulata.

KRIITIKUTE POOLT KIIDETUD Orthodox Singers Valeri Petrovi juhatusel on Eesti üks kõige pikema traditsiooniga kollektiive. Orthodox Singers on tegutsenud kultuurimaastikul 34 aastat ning leidnud tunnus-

tamist ühena Eesti parimatest professionaalsetest kooriansamblistest. Kollektiiv koosneb professionaalsetest muusikutest, kes valdavad meisterlikult erinevatele ajastutele oma-seid väljendusvahendeid. Ansambli esinemismaneeri iseloomustavad täielik süvenemine pühakirja igasse sõnasse, laitmatu hääletehnika, täpselt läbi mõeldud dünaamiline kava ning erakordne stiilitunnetus. Kriitikud on korduvalt esile tõstnud ansambli lausa üleloomulikku oskust säilitada esitamises käigus teose vormiühtsus, saavutades samal ajal võrratult dünaamilise piano, mida kõige paremini kirjeldab väljend „heli sulab ära“.

Piletid on saadaval PILETILEVIS ja enne kontserdi algust kohapeal. Kontserti toetab Eesti Kultuurkapital.

Algab disc golf'i hooaeg

Disc golf on Ida-Virumaal väga populaarne. Mäetaguse ja Alutaguse pargis on kindlasti Euroopa parimate hulka kuuluvad. Meil siin Lügänuſe vallas on ſamuti väga head võimalused. Kiviõli Seikluskeskuse disc golf'i park on kindlasti Eesti üks parimaid. 18 korviga väljak on ſobilik harrastuſmängijale, ſamas ei jäta külmaks ka profisportlasi.

Aaſtaſt 2019 on olemas ühing Lügänuſe DGK (vaata ka Facebookiſt: Lügänuſe DGK), mis koondab enda alla kohalikke disc'i harrastajaid. Meid on juba palju, aga ruumi uutele liikmetele on küll ja veel. Tule ka ja ſaa oſa ſelleſt võrratuſt harrastuſeſt. Disc golf võib olla juſt ſee, mida ſul vaja, et looduſeſse ſaada!

Rajal näeme!

Sven Paist
Lügänuſe DGK eeſtvedaja

Foto: Marul Paist

Adven: kriisiaegne kaugküte on osutunud prognoositust soodsamaks

O sutades kaugkütteteenust 16 piirkonnas üle Eesti, näeme Advenis käimasoleva kütteperioodi lõpusirgel, et kriisioludes ette- võetud abinõud on end õigustanud. Varustus- kindlus on tagatud ja pea kõikides piirkondades oleme saanud viimastel kuudel hoida kaugkütte müügihinnas piirhinnast madalamana.

Käimasolevale küttehoojale läksid pea kõik turuosalisel vastu ebakindlusega – energiakriis tõi kaasa suured riskid nii varustuskindluse kui ka hinnatõusu osas. Kiirelt muutuvates oludes võtsime stabiilse kaugkütte- teenuse pakkumiseks tarvitusele erinevad meetmed. Sõlmisime hakkepuidu lepinguid kütteperioodi lõpuni, asusime gaasi tarne- ja hinnariskide leevendamiseks katlamajadesse rajama kütteõli kasutamise lahendusi ning ostisime gaasi mahutitesse osaliselt ette valmis. Tänaſeks ſaame öelda, et need abinõud on end õigustanud – klientidele on tagatud ſoo- jad toad ja hind on olnud ſtabiilsem, kui ſee olnuks muudatuſi tegemata.

TAASTUVENERGIA ON PAKKUNUD STABIILSET TARNET JA HINDA Enam kui 90% Adveni kaugküttevõrkudeſt on eſmaſeks kütteallikaks taastuvenergiانا hakkepuit. Ehkki kriis kergitas olulisel määral hakkepuidu hinda, ei ole ſee ſiiski võrreldav kõrguſteſse pürginud maagaasi hinnatõuſuga. Ka praegu on hakkepuit jätkuvalt maagaasist ſoodsam, ſamuti on oluline kohaliku energiaal- lika loodav tarnekindlus ja keskkonnanahoidlik

vaade. Taastuvenergia kaſutamine on olnud Adveni ſuundumus pikka aega ja jääb ſelleks ka tulevikus.

TIPUKOORMUSED KAE TAKSE RESERVKÜTUSTEST Kuna uute hakkepuidukatlamajade investeeringud on ſuured, ſiis rajatakse need eelkõige lähtudes piirkonna baaskoormuſteſt – ſee võimaldab mõiſtlikuna hoida teenuſe hinda. Tipukoormused kaetakſe reſervkütuſega, mida kaſutatakse enamasti külmemate ilmade või hoolduſtööde ajal. Üldiſe keskmiseana aſta jooksul mooduſtab hakkepuit kütteallikateſt 85 ja reſervkütuſ 15 protſenti, ent proportsioonid erinevad piirkonniti ja ſõltuvad välisõhu temperatuurist. TänaVuſel ſuhteliſel pehmel talvel on reſervkütuſe oſakaal olnud väheſem kui näiteks eelmisel kütteperioodil.

Reſervkütuſeana on kaſuſel enamjaolt gaas, mille kõrvale on energiakriiaegſe ajutiſe meetmena liſandunud põlevkiviõli. Kütteõli kaſutamise võimaluſe rajasime mitmeſse piirkonda tipukoormuſte katmiſeks, et leevendada gaasitarne ebakindluſt ja kõrget hinda. Tead- vuſtades põlevkiviõli ſuuremat keskkonnamõju käſitleme ſeda aga ſelgelt ajutiſe ja erakorraliſe lahenduſena, mis on vajalik energiaturu ſtabiliseerumiſeni. Praegu ei ſaa ka järgmiſt kütteperioodi gaasihinna oſas ſtabiilſena näha – ſeetõttu jätkame oſades piirkondades kütteõli kaſutamiſvõimaluſe loomist. ſee annab paind- likkuſe edaſpidi lähtuvalt turu olukorraſt kaſu-

tada üht või teiſt kütuſt.

ADVENI MÜÜGIHIND ON OLNUD MADALAM KUI PIIRHIND

Prognooſituſt väikſemad kulud on toonud hin- navõitu klientidele: pea kõikides piirkondades oleme viimastel kuudel ſaanud tegeliku müügi- hinna hoida madalamana, kui ſeda on võimalik maſimaalne ehk piirhind. Järgime Adveniſ alati põhimõtet, et kui meie muutu vad kulud (milleks on eelkõige kütuſ ja elekter) vähene- vad, ſiis korrigeerime ka vaſtaval kaugkütte müügihinda.

Praegu ka hane va gaasihinna valguseſe kü- ſivad kliendid, kaſ kaugküttehind võiks tulla veelgi jõuduſamalt allapoole. Näeme, et gaas lõpphinda praeguſel kevadtalvel enam väga oluliſelt ei mõjuta. Mõnevõrra võib korrek- ſioone küll veel tulla, kuid arveſtades ſeda, et gaasi oſakaal reſervkütuſeana on hakkepuidu ga võrreldes vähene ja pikaegſet pakas ei prog- nooſita, ei ole oluliſt mõju lõpphinnale ette näha.

Tähtiſ on ſilmas pidada, et põhikütuſ – hak- kepuit – on jätkuvalt ſoodsam kui gaas, mille hind on ſuure tõenäoſuſega heitlik ka lähitu- levikus. Eeſ ootab periood, mil kindlat kaug- kütteſeenuſt ſaame tagada eelkõige paindlike lahenduſtega, laiendades võimaluſi eri kütu- ſeliikide kaſutamiseks ja nende operatiivſeks vahetamiſeks.

Kadri Koppel
Adveni kliendihalduſe valdkonna juht

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke ja nende vanemaid!

Adeele-Mai Kolga

Dariana Baranova

Artjem Nikitin

04.01.2023

28.02.2023

21.03.2023

Õnnitleme valla aukodanikku!

Maire Eiert 87

Õnnitleme märtsikuu juubilar ja sünnipäevalapsi!

98

Zoya Shramova

94

Zinaida Vainer

92

Raisa Pruvel

Aino Värk

Veera Pungar

91

Ingi Hiisküla

Ireene-Eliise Noole

Hildegard Bobroševa

90

Irija Kruševskaja

Inna Lipp

Evi Lehtmaa

Galina Jemeljanova

Jevdokia Maldre

85

Liudmila Pavlenko

Õie Põld

Maria Pronina

Valentina Mitrjagina

Aare Lek

Aino Moltšanova

Lehte Kirsimäe

Aimi Männi

Maire Pevgonen

Aime Okas

80

Urve Tammla

75

Tamara Karnetskaya

Kuuno Haavistu

Niina Kuzmina

Kaido Kuldmets

Aleksander Ivanov

Larissa Novikova

Lügänuſe vallaſehes õnnitletakſe väärikaſſe ikka jõudnud vallakodanikke (75, 80, 85, alates 90neſt iga aſta). Palume vallaſehe toimetuſt teavitada telefonil 332 5840, 512 4398 või e-poſti teel viivian.pall@lyganuſe.ee ſooviſt mitte oma nime vallaſehes õnnithuſte juures avaldada.

MÄLESTAME LAHKUNUD VALLAELANIKKE

Havo Pruus

Ilse Källo

Vladimir Sõtševski

Meeri Krautman

Elle-Mall Võsa

Dmitri Obuhhov

Ülo Nappa

Maie Arbus

09.08.1940 - 21.02.2023

11.04.1928 - 23.02.2023

20.06.1951 - 24.02.2023

15.01.1935 - 03.03.2023

24.12.1936 - 10.03.2023

07.11.1951 - 12.03.2023

22.02.1941 - 22.03.2023

25.09.1942 - 26.03.2023

MÄLESTAME

Paul Alasi 26.09.1925 – 4.03.2023

Põline Lügänuſe valla elanik Paul Alasi ſündiſ 26.09.1925 Purtſe külas pere ainu- keſe lapſena. Purtſes mõõduſid lapſepõlv ja kooliaeg.

Ta õppiſ Purtſe 6-klasiſeſ algkooliſ, ſee- järel kaks aſtat kodutõõſtuskooliſ Erra-Li- i-val, kuſ noored ſaid ettevalmiſteſe põlluma- janduſega tegelemiſeks. Hiljem aſuſ Paul õppi- ma Tallinna eſimeſſe tõõſtuskooli me- tallitõõtlemiſe erialale, kuſ ſai õppi- da veidi üle aſta, ſiis tuli ſuunduda Sakſa sõjaväkke.

Peale sõjaväeteeniſtuſt tuli meſ kodukanti tagaſi ning aſuſ tööle Püſſi jõujaama, kuſ õp- piſ turbiinimaſiniſti abiſ. Kuna pere tahtiſ toitmist ning õpilaeſe palg oli väike, tuli pin- gutada, ſooritada ekſam, et ſaada tööle juba

maſiniſtikſ mõõteriſtade laboratooriumiſſe.

Mõni aſta hiljem oli Pauli eluſ pöördeli- ne moment, kuſ tuli aſtuda ülemuſte ette ja nõuſtuda pakkumiſega hakata juhti- ma remonttõid. Seda tööd tegi meſ 25 aſtat. Kuna töõ oli väga pingeline, oſuſtaſ ta jää- da penſionile. Tõõkaſ meſ ſuutiſ koduſ olla vaid kuu aega ning ſeejärel läkſ Püſſi puitplaatide kombinaadi direktori ju- tule, küſiſ tööd ning ſaigi tranſporditſehhi me- ſtrikuſ, kuid mõne aja päraſt ſuunduſ tööle kommunaaloaſakonda, kuſ töõtaſ 18 aſtat meſtrina, hiljem juba Püſſi linnavalituſe all. Kolm aſtat tegeleſ Paul veel pumbajaama- gada, ſeejärel hakkas nautima penſioni- põlve.

Paul Alasi oli Püſſi linna elanik, keſ oma pikaajaliſe aktiivſe ühiſkondliku tegevuſe- ga on olnud eſkujuks teiſtele vallakodani- kele. Ta on olnud Püſſi volikogu liige, te- gutsenuſ volikogu komiſjonideſ, oſalenuſ Püſſi rahvamaja tegevuſeſ, juhtinuſ üle 20 aſta Püſſi rahvamaja näiteringi tööd ja pikaajaliſelt töõtanud Püſſi linna kommu- naalettevõteteſ. Oma kõrgele vanuſele vaatamata jätkaſ ta ühiſkondlikku tegevuſt – võttiſ oſa valla ürituſteſt, tegi oma pool- ſeid ettepanekuſid vallaelu edendamiseks ja parendamiſeks.

Lügänuſe Vallavolikogu oſuſe ga omiſtati 2017. aſtal Paul Alasi- le valla aukodaniku ni- metuſ ning anti üle tunniſtuſ ja vapimärk.

Paul Alasi lahkuſ meie ſeaſt 4. märſil 2023.

Lügänuſe Vallavolikogu ja Lügänuſe Val- lavalituſ meſtaſtavad Lügänuſe valla auko- danikku Paul Alasiſt.

Sügav kaſtuſtunne lähedaſtele.

Kui palju maksab MEES?

KOMÖDIAATEATER
3.50.38.045

Juss Haasma
Karmel Naudre
Marika Korolev

Kahes vaatuses
Mihhail Zadornov
Tõlge: Erki Aule

01.07 ARUKÜLA LAULULAVA
02.07 VIHULA MÕIS
03.07 MÕISAKÜLA SUVEAED
04.07 HAADEMEESTE LAULULAVA
05.07 VÄNDRA PARK
06.07 PALAMUSE LAULULAVA
07.07 ELVA LAULULAVA
15.07 VÕRU KANDLA AED
16.07 TAI
17.07 KÄ
18.07 KU

19.07 RAPLA LAULULAVA
20.07 RAKVERE VALLIMÄGI
21.07 VIILANDI KAEVUMÄGI
22.07 PÄRNU NOORUSE SUVELAVA
24.07 JÕHVI LINNAPARK
25.07 PÕLTSAMAA LOSSIHOOV
27.07 TARTU HANSAHOOV
28.07 TALLINN-LOWENRUH PARK

12. aprill 2023 kell 19.00 Kiviõli rahvamajas
Pileti hind 20€ / 18€
Piletid eelmüügis: Piletilevis, Piletimaailmas,
Kiviõli rahvamajas igal tööpäeval (info 53345137)

Piletid Piletilevis ja Kultuurikeskuses, eelmüügis eelnevat. Sõltuvalt: pensionärid, tudengid, õpilased.

Vokaalstuudio OTRADA

traditsiooniline kevadkontsert

15. aprill kell 15.00
Kiviõli Rahvamajas

VABA SISSEPÄÄS

19. aprill 2023
kell 18.00

Lugusid Maidla kandist

ajalooradadele
viib Egon Mets

Suur sünnipäevapidu!

22. APRILLIL 2023

Kell 18.00 esinevad
Maidla Rahvamaja kollektiivid

Kell 19.00 jätkub pidu ansambliga Jass

Peolauale vajalik võta ise kaasa!

Laudade broneerimine kuni 18.04.2023
maris.kriisa@lyganuse.ee / tel 53407045

18. aprillil kell 20

MAIDLA RAHVAMAJAS

August von Kotzebue ja Friedrich Gustav Arvelius
ainetel Lennuki, Linnardi ja
Kiikla kogukonna ühisloominguna valminud
naljamäng

August ja Julia

Osades:
Mart Kundla, Ruth Linnard, Kristjan Kundla, Külli Raidma,
Krista Kõrvemaa, Katrin Kõrvemaa, Kaie Taim, Liisi Kauber,
Monika Grinfeld, Andrus Kurs, Rene Kundla, Karol Raidma.
Kaastegevad: rahvatantsu naisrühm Kiigeld, rahvamuusikud Meeli ja Dan

Pilet 3 eurot

08. APRILL KELL 16.00
KIVIÕLI RAHVAMAJA
TÄHED EESTIS
ЗВЕЗДЫ ЭСТОНИИ

СОЛИСТ ГРУППЫ МАКИ
КОНСТАНТИН ЛЕНСКИ
Konstantin Lenski

СЛАВА ИСЕЦКИЙ
Slava Isetski

SHOW-BALLET ONYX

МАРИЯ КОНДРАТЬЕВА
Maria Kondratjeva

СЕРГЕЙ МААСИН
Sergei Maasin

PILETID: PILETILEVIS JA KULTUURIKESKUSES
INFO 5112-192 VÕI 5598-8934
PILETI HIND 7-10 EUR

Kevadehõngulised käsitöö õpitoad

2.04 kell 12.00 Lügenuse Rahvamajas
Koome Haapsalu salli - juhendab Kairi Orro.
Saame kokku kahel korral.
Grupi suurus vähemalt 5 inimest.
Hind: 50€ + materjalid

15.04 kell 12.00 Maidla Rahvamajas
Keraamiline lillepott - juhendab Kaie Pungas.
Saame kokku kahel korral.
Grupi suurus kuni 12 inimest.
Hind: 25€

13.05 kell 12.00 Lügenuse Rahvamajas
Valge Unenäopüüdja - juhendab Kati Orro.
Grupi suurus 5-10 inimest.
Hind: 25€, lisatasu eest poolväärisaknistest pärlid

21.05 kell 12.00 Maidla Rahvamajas
Kaunis šokolaaditasku - juhendab Kairi Orro.
Grupi suurus vähemalt 5 inimest.
Hind: 15€, lisatasu eest metallist kaunistused

Lisainfo ja registreerimine töötubadesse
maris.kriisa@lyganuse.ee

LÜGANUSE KULTUURIKESKUS

2. aprill, kell 12.00, Kiviõli rahvamaja
Tsirkus. Pileti hind 10 - 15€. Info 53345137.

2. aprill, kell 12.00, Lügenuse rahvamaja
Õpituba: Haapsalu salli kudumine.
Juhendab Kairi Orro. Osalustasu 50€ + materjal.
Info ja registreerimine maris.kriisa@lyganuse.ee

8. aprill, kell 16.00, Kiviõli rahvamaja
Tähed Eestis. Piletid 7-10€.
Info: kultuurikeskus@lyganuse.ee, tel 5334 5137.

10. aprill, kell 17.30, Kiviõli rahvamaja
Pensionäride klubi Ajaratas puhkeõhtu.

12. aprill, kell 19.00, Kiviõli rahvamaja
Komöödiateatri etendus „Kui palju maksab mees“
Pileti hind 18€/20€. Info tel 53345137.

15. aprill, kell 15.00, Kiviõli rahvamaja
Vokaalstuudio Otrada kevadkontsert. Vaba sissepääs.

15. aprill, kell 12.00, Maidla rahvamaja
Õpituba: keraamiline lillepott.
Juhendab Kaie Pungas. Osalustasu 25€.
Info ja registreerimine maris.kriisa@lyganuse.ee

18. aprill, kell 20.00, Maidla rahvamaja 110
Etendus „August ja Julia“.
Pilet 3€ Info: maris.kriisa@lyganuse.ee

19. aprill, kell 18.00, Maidla rahvamaja 110
Lugusid Maidla kandist.
Ajalooradadele viib Egon Mets.

22. aprill, kell 18.00, Maidla rahvamaja 110
Suur sünnipäevapidu.
Esinevad Maidla rahvamaja kollektiivid ja ansambel Jass.
Laudade broneerimine kuni 19.04.2023. Info ja broneerimine
tel 5334 5137 või e-post: kultuurikeskus@lyganuse.ee;
maris.kriisa@lyganuse.ee

26. aprill, kell 18.00, Sonda kogukonnamaja
Tuuningukamber „Valmistume emadepäevaks“.
Info ja registreerimine karmen.korts@lyganuse.ee

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNENE KOGUDUS

2. aprill, kell 11.00, Lügenuse kirik
Palmipuudepüha

6. aprill, kell 18.00, Lügenuse kirik
Suure neljapäeva jumalateenistus

7. aprill, kell 11.00, Lügenuse kirik
Suure reede jumalateenistus

8. aprill, kell 00.00, Lügenuse kirik
Keskmine ülestõusmispüha vigiilia

9. aprill, kell 11.00, Lügenuse kirik
Kristuse ülestõusmise püha ehk 1. ülestõusmispüha

16. aprill, kell 12.00, Lügenuse kirik
Ülestõusmisaja 2. pühapäeva jumalateenistus
Teenib õpetaja Peeter Kaldur

23. aprill, kell 11.00, Lügenuse kirik
Ülestõusmisaja 3. pühapäeva jumalateenistus

30. aprill, kell 11.00, Lügenuse kirik
Ülestõusmisaja 4. pühapäeva jumalateenistus

Koguduse kantselei avatud:
Esmaspäeval 10.00-14.00, neljapäeval 16.00-18.00
Pühapäeval üks tund enne ja pärast teenistust.
Muul ajal kokkuleppel telefonidel +372 337 4249,
+372 502 6774.